

Sønderby (V):

Det er rigtigt, at forslaget om en bevaringsplan for Tøndermarsken har haft en lang vej herinde i Folketinget. Vi har lavet stoplove, vi har diskuteret beslutningsforslag, og det, der nu ligger på bordet, er et regeringslovforslag om en bevaringsplan for Tøndermarsken.

Vi har hele tiden fra Venstres side sagt, at der var noget at bevare i Tøndermarsken – det har jeg sagt ved førstebehandlingen og i forbindelse med de stoplove, vi har drøftet – men vi har også hele tiden sagt, at den befolkning, der har levet dernede, den befolkning, der har haft tilsynet og kontrollen med marsken, skulle være involveret, skulle være med til at føre den nye lov ud i livet. Det er trods alt dem, der har været med til at sikre, at der er noget at bevare nu. De har ikke bare ladet stå til.

Jeg synes nok, at jeg bliver nødt til at imødegå fru Margrete Auken, der siger, at det gik stærkt med at ødelægge området. Jeg synes nok, det er stærke ord, når vi har prøvet på sagligt at drøfte dette.

Ved førstebehandlingen påpegede jeg også, at vi måtte sikre, at den lokale befolkning blev inddraget og fik indflydelse på udformningen og også på, hvordan loven skulle føres ud i praksis. Vi er derfor tilfredse med, at ministeren i betænkningen i forbindelse med hegning har sagt, at der kan blive brug for dispensation i forbindelse med veterinære krav, hvis der opstår nogle sygdomsproblemer dernede.

Noget af det, der har været drøftet meget, er græsningsordningen, og derom har man fra lokal side sagt: Vi har jo klaret at leje det ud. Er det så nødvendigt at have en græsningsordning? Er der behov for det eller ikke? I betænkningen har ministeren sagt i forbindelse med udformningen af græsningsordningen, at hvis den skal træde i kraft, vil ministeren spørge udvalget.

Et afgørende punkt for Venstre har også været at inddrage digelaget, dvs. kogsinspektørerne og de mennesker, der har tilsynet dernede, i det daglige tilsyn med denne lov. Vi er meget tilfredse med, at ministeren har givet tilsagn om at sikre, at amtet kan inddrage digelaget i det daglige tilsyn. Vi erkender, at det juridisk er amtet, der har ansvaret, men vi ved fra de deputationer, der har været, at amtet er villig til og gerne vil bruge digelaget til det.

Også anvendelsen af den gård dernede, Hohenwarte, som staten har, har været et brændende spørgsmål, fordi det også har været spørgsmålet om at sikre nogle arbejdspladser i en af Danmarks mindste kommuner, for noget af det, vi vedtager her, kan være med til at fjerne nogle arbejdspladser. Derfor er vi tilfredse med det, ministeren har skrevet.

Det første ændringsforslag er et kompromis, og det er vel også derom den største diskussion har været. Vi havde fra Venstres side helt klart det ønske, at der skulle stå 605 ha i lovforslaget, at det skulle være det, der blev gældende lov. Vi har også her som fru Dorte Bennedsen og andre måttet indgå et forlig. Vi hørte toner om, at hvis ikke vi gik med i et forlig, så kunne man jo gå tilbage til det gamle, og så kunne man vælge måske 150–200 ha mindre i omdrift. Derfor har vi valgt at indgå et forlig, og vi anbefaler derfor dette ændringsforslag.

Der er opstået en ny problematik på det seneste. Vi har fået et notat i dag i udvalget om, at man mener dernede, at vi har flyttet for mange hektar fra Ny Frederikskog over i Rudbøl Kog. Den henvendelse, vi har fået, vil vi da gerne have at vi drøfter og kigger på. Det, der er problemet, er det, fru Dorte Bennedsen sagde i forbindelse med behandlingen af sagen, at man skulle prøve på at sikre de bestående brug dernede ca. 25 ha. Der er 11 ejendomme i Ny Frederikskog, og der bliver ikke ret meget til dem, hvis de kun får 70 ha at dele, og jeg håber, at vi kan få drøftet det.

Vi er tilfredse med, at den jordfordeling, alle partier har sagt var nødvendig, kommer ind i loven igen, således at Margrethe Kog Nord og de 200 ha og Rudbøl Kog kan indgå i jordfordelingen og, som fru Dorte Bennedsen sagde, kan bruges til omdriftsarealer, således at de landmænd, der har brug for jord, også får mulighed for det, hvis de skal afgive noget.

Problemet med handelsgødning har ikke været det store. Der har været megen forståelse hos alle parter for, at dér måtte vi finde et kompromis, og vi støtter det ændringsforslag, der ligger.

Ændringsforslag nr. 12 om det rådgivende udvalg støtter vi også. Vi mener, at de lokale skal med, og der kommer altså tre ekstra fra landboforeningerne og fra den tyske landboforening og fra kogsinspektørerne. Og så kommer der tre fra Naturfredningsforeningen m.m.